

اساسنامه سازمان فضایی ایران

مصوبه هیأت وزیران: ۱۳۸۷/۳/۲۶

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۸۷/۴/۱۲

ماده ۳- وظایف و اختیارات سازمان به شرح زیر است:

الف - ...

د - دریافت تعرفه‌های مصوب عرضه خدمات فضایی و اعطای مجوز فعالیت در فضا.

ذ - ...

تبصره ۴- در خصوص بند «د» سازمان مکلف است براساس نرخهایی که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید اقدام و وجوه حاصل را به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل) واریز نماید. معادل صددرصد (۱۰۰٪) اعتبار یادشده از محل ردیف اعتباری در قوانین بودجه در اختیار سازمان قرار می‌گیرد تا پس از مبادله موافقتنامه با معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور هزینه شود.

الف - نظرات مخالف

- تبصره (۴) فاقد ماهیت اساسنامه‌ای است، بلکه ماهیت بودجه‌ای دارد. بر این اساس، هیأت وزیران از حدود تصویب اساسنامه خارج شده و عملاً اصل ۸۵ قانون اساسی را نقض کرده است. ماده (۴) این اساسنامه هم ارتباطی با این تبصره ندارد و رافع ایراد آن نیست.

- تعیین تکلیف برای قوانین بودجه و الزام به تعیین ردیف در متن اساسنامه، خلاف ضوابط اساسنامه‌نویسی و خارج از اختیارات واگذار شده به هیأت وزیران است. ضمن اینکه تلویحاً مجلس را مکلف کرده تا معادل صد در صد وجوه حاصله را در قوانین بودجه سالیانه لحاظ نماید، که این مسأله مغایر با اصول قانون اساسی است.

- با توجه به اینکه بر اساس اصل ۵۳ قانون اساسی کلیه دریافت‌های دولت باید در حساب خزانه‌داری کل متمرکز گردد و برداشت از آن تنها به موجب قانون ممکن است؛ حال آنکه در این تبصره، هیأت وزیران، رأساً تعیین اعتبار کرده است. به همین جهت، این تبصره علاوه بر مغایرت با اصل ۵۲ و ۸۵، مغایر با اصل ۵۳ قانون اساسی است.

- بر اساس اصل ۵۳ قانون اساسی کلیه دریافت‌های دولت در حساب‌های خزانه‌داری کل متمرکز می‌شود و همه پرداخت‌ها نیز در حدود اعتبارات مصوب به موجب قانون صورت می‌گیرد یعنی مصوبه مجلس می‌خواهد، لذا اساسنامه نمی‌تواند بگوید حدود اعتبارات آن صددرصد است یا کمتر، بنابراین علاوه بر ایراد اصول ۵۲ و ۸۵، ایراد اصل ۵۳ قانون اساسی نیز وارد است.

- اختصاص صد در صد وجوه حاصل از درآمدهای این سازمان به خود این سازمان و درج آن در قوانین بودجه، موجب خواهد شد تا از این پس مسؤولان سایر شرکت‌های دولتی با استناد به این تبصره، خواستار اختصاص کل درآمد حاصله به ردیف بودجه شرکت خود شوند؛ که این مسأله آثار منفی خویش را به دنبال خواهد داشت.

ب - نظرات موافق

- چنانچه قانون، ردیفی از بودجه را برای دستگاهی تعیین کرد، استفاده صددرصد از آن، نیازمند تایید مجدد مجلس و درج در قانون بودجه نیست؛ چرا که تعیین اعتبار، به منزله جواز مصرف صددرصد آن توسط دولت است. بر این اساس، نمی‌توان ایراد مغایرت با اصل ۸۵ و ۵۳ را وارد دانست.

- همانگونه که سابقاً در شورای نگهبان مطرح شد، بین دولت و شرکت دولتی تفاوت وجود دارد و الزامی به واریز درآمدهای شرکت دولتی به خزانه‌داری کل نیست. بنابراین هیچ الزامی وجود ندارد تا درآمد سازمان فضایی ایران به خزانه واریز شود و می‌تواند به گونه دیگری گردش کار داشته باشد. به همین جهت مغایرتی با اصل ۵۳ وجود ندارد.

- مراد از عبارت «محل ردیف اعتباری در قوانین بودجه»، ردیف‌هایی است که توسط مجلس به تصویب رسیده و هیأت وزیران این امر را مفروض گرفته است. فلذا هیچ الزامی برای مجلس جهت تصویب این ردیف‌ها وجود ندارد.

ماده ۶- تشکیلات سازمان پس از تدوین توسط سازمان و تأیید معاونت

توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس‌جمهور قابل اجرا خواهد بود.

الف - نظر مخالف

- بر اساس اصل ۱۲۶ قانون اساسی، امور اداری کشور مستقیماً بر عهده رییس‌جمهور است

و به استناد ذیل این اصل، تنها رییس جمهور می‌تواند اختیار این امور را به غیر واگذار کند. فلذا واگذاری تایید ساختار اداری و تشکیلاتی سازمان فضایی به معاونت سرمایه انسانی رییس جمهور از سوی اساسنامه، مغایر با قانون اساسی است.

ب - نظر مخالف

- تصویب معاون رییس جمهور در امور مدیریت و نیروی انسانی، به استناد ذیل اصل ۱۲۶ قانون اساسی، به منزله تصویب رییس جمهور است و به همین دلیل، واگذاری تصویب ساختار تشکیلاتی این سازمان مغایر به معاون رییس جمهور از سوی این اساسنامه، مغایر قانون اساسی نیست.

ماده ۷- رئیس سازمان که معاون وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات می‌باشد، توسط وزیر یادشده منصوب می‌شود و بالاترین مقام اجرایی دستگاه خواهد بود.

الف - نظر مخالف

- به استناد اصل ۱۲۶ قانون اساسی، تعیین ساختار و تشکیلات اداری وزارتخانه‌ها، به عهده رییس جمهور و یا معاون وی در این زمینه (معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور) است و اساسنامه مصوب هیأت وزیران، نمی‌تواند الزامی برای رییس جمهور در این زمینه ایجاد کند. بر این اساس، تعیین رئیس سازمان فضایی ایران به عنوان معاون وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات - که اقدامی با ماهیت امور اداری و استخدامی است - مغایر با صلاحیت‌های رییس جمهور مندرج در اصل ۱۲۶ قانون اساسی است.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

نظریه نهایی شورای نگهبان^(۱)

مصوبه مزبور، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۱. مندرج در نامه شماره ۸۷/۳۰/۲۷۴۸۳ مورخ ۸۷/۴/۱۲ شورای نگهبان، خطاب به معاون اول رییس جمهور.